

BUSSINES CASE LIGHT

INDSATS:	Rygestopkurser
Begrundelse	
Hvorfor?	<p><i>Hvad er begrundelsen/visionen for at igangsætte indsatsen?</i></p> <p>I Gribskov Kommune er der 6.000 borgere over 16 år, som ryger dagligt. Det svarer til 18 pct., hvilket er 270 personer højere end regionsgennemsnittet på 15 pct.</p> <p>Rygning koster årligt en gennemsnitskommune med 50.000 borgere 14 mill. kr. i kommunale udgifter og udgør desuden den vigtigste forebyggelige årsag til sygdom og for tidlig død i Danmark. Kræft, hjertekar- og lungesygdomme er de mest alvorlige følgesygdomme af rygning.</p> <p>Det anslås, at der årligt er 14.000 dødsfald relateret til rygning i Danmark, og at storrygere lever 8-10 år kortere end borgere, der aldrig ryger. Omkring 900 danskere dør årligt som følge af passiv rygning. Tal fra 2006 viser, at rygning er årsag til 2,5 mio. fraværsdage fra arbejde hvert år, mens tal fra 2012 viser, at rygning er skyld i 3.657 førtidspensioner på landsplan.</p> <p>Målet er at få flere røgfrie og dermed raske borgere ved hjælp af flere gennemførte rygestopforløb.</p> <p><i>Hvad er problemerne ved den nuværende løsning?</i></p> <p>Gribskov Kommune gør pt. intet for at understøtte rygestop – hverken i form af rygestoptilbud eller kampagner. Gribskov Kommune har dermed som den eneste kommune i regionen ingen rygestoptilbud under den borgerrettede forebyggelse. I henhold til KKR rammeaftalen om Det Nære Sundhedsvæsen er kommunen forpligtet til at implementere de anbefalinger fra forebyggelsespakkerne, der giver mening ift. kommunens sundhedsprofil. Profilen peger på, at Gribskov Kommune har udfordringer vedr. rygning. Desuden er rygning et indsatsområde i kommunens Forebyggelsesstrategi.</p>
Hvad?	<p><i>Hvad skal den nye indsats afhjælpe helt konkret?</i></p> <p>Gennem flere gennemførte rygestopforløb ønsker Gribskov Kommune at forebygge rygerelaterede sygdomme og førtidspensioner relateret til rygning samt mindske træk på kommunal medfinansiering og hjemmepleje og øge aktive år på arbejdsmarkedet.</p>
Hvem?	<p><i>Hvem og hvor stor er målgruppen helt konkret?</i></p> <p>Potentielt set er målgruppen de 6.000 rygere, der bor i Gribskov Kommune. Ifølge Sundhedsprofilen 2013 ønsker 76 pct. af rygerne i Gribskov Kommune at stoppe med at ryge, og heraf ønsker 40 pct. at modtage hjælp til dette (dvs. 1.824 borgere over 16 år). Der ses dermed et stort potentiale i at hjælpe disse borgere og særligt de 1.824 rygere, der ønsker hjælp til at stoppe.</p>
Muligheder	
Hvordan?	<p><i>Hvad er baseline (hvis vi intet nyt gør, hvad sker der så)?</i></p> <p>Sundhedsstyrelsen estimerer, at en gennemsnitskommune på GK's størrelse har udgifter relateret til rygning på 7,8 mio. kr. årligt, plus ca. 26 førtidspensioner relateret til rygning, hvilket betyder en udgift på ca. 5.2 mio. kr. årligt¹. Samlet bliver det til en gennemsnitlig udgift på ca. 13 mio. kr. årligt.</p> <p>Gribskov Kommunes konkrete udgifter relateret til rygning kendes ikke. Vi ved, at diagnoserne lungecancer, KOL og hjerte-karsygdomme oftest er diagnoser, som borgerne får som følge af rygning.</p>

¹ Samfundsmæssige omkostninger og kommunale udgifter ved udvalgte risikofaktorer. Statens Institut for Folkesundhed 2012:11

Gribskovs kommunale udgifter til indlæggelser til disse tre diagnoser var i 2015 følgende:

- Lungecancer	(91 indlæggelser)	956.963 kr.
- KOL	(219 indlæggelser)	1.844.923 kr.
- Hjerte-karsygdomme,	(1.349 indlæggelser)	10.622.410 kr.
I alt:	1.659 indlæggelser	
I alt årlige udgifter på		<u>13.424.296 kr.</u>

På det menneskelig plan vil en stor gruppe rygere have kortere levetid og faldende livskvalitet i forbindelse med følgesygdomme.

Vi bliver bedre og bedre til at behandle sygdomme, hvorfor vi lever længere og længere med sygdomme, hvilket betyder langt flere udgifter til syge borgere og flere leveår med sygdom for borgerne – med øget medicinforbrug og dårligere livskvalitet til følge.

Hvilken ny forandring ønsker vi at implementere (produkt/proces)?

Det foreslås, at Gribskov Kommune tilbyder ti rygestopforløb årligt med mulighed for tilskud til rygestopmedicin. Der kan rekrutteres 100 borgere til kurserne.

Målet med indsatsen er:

- At mindst 100 nuværende rygere deltager i rygestop-indsatser hvert år²
- At mindst 25 nuværende rygere stopper med at ryge og forbliver røgfrie efter gennemførelsen af rygestop-kurserne.
- At Gribskov Kommune på længere sigt sparer penge i kraft af færre indlæggelser, færre førtidspensioner, fald i hjemmeplejeydelser, tabt arbejdsevne mv.

En nylig evaluering af Sundhedsstyrelsens igangværende pulje 'Forstærket indsats overfor storrygere' viser evidens for, at følgende skal indeholdes i en rygestopindsats:

- Styrket samarbejdet mellem kommune, hospital og praktiserende læge omkring rekruttering
- Tilskud til rygestopmedicin³.
- Indsatsen skal være forankret i kommunen, som står for rekruttering, koordinering og opfølgning.
- Forløbene skal startes med en afklarende individuel samtale, så borgeren henvises til netop det rygestopforløb, der passer til den enkelte. Flexibilitet og forløb målrettet specifikke målgrupper er nøgleord, som også forebyggelsespakken Tobak peger på⁴.

Selve rygestopkurserne foreslås købt eksternt hos den leverandør, der pt. står for rygestopkurser til vores borgere i forløbsprogrammerne.

Business Case

Kvantitative (Økonomiske)	Gevinster:	Beløb	Effekt-år
	Over en 10-årig periode er der ifølge Dansk Sundhedsinstitut ingen økonomiske gevinster ved rygestopkurser ⁵ . Først efter ti år vil man kunne påvise en besparelse, afhængig af, hvor høj stopraten er ⁶ .		

2 Sundhedsstyrelsen anbefaler, at man målretter rygestopindsatser til at nå 5% af kommunens nuværende rygere årligt, dvs. 300 rygere i dette tilfælde. Da indsatsen er helt ny og først skal i gang vil det dog være urealistisk at nå 300 rygere allerede det første år, og vi peger derfor på et mål om at nå 100 borgere det første år med mulighed for at opskalere.

3 *Evaluering af puljen 'Forstærket indsats overfor storrygere'*, Sundhedsstyrelsen 2016:6.

4 Forebyggelsespakke Tobak, Sundhedsstyrelsen 2012:12

5 *Sundhedsøkonomisk analyse af rygestopkurser – en opgørelse af vundne leveår og omkostninger*. KORA og Dansk Sundhedsinstitut 2009.

<p>Gribskov Kommunes udgifter til indlæggelser på de tre nævnte diagnoser udgjorde <u>13.424.296 kr.</u> i 2015 fordelt på 1.659 indlæggelser.</p> <p>Vi har ikke tal på, hvor mange borgere disse indlæggelser er fordelt på. Vi antager, at borgere med disse sygdomme indlægges to gange årligt i gennemsnit. Det svarer til, at udgifterne er fordelt på 830 borgere.</p> <p>Det betyder, at én ryger gennemsnitsligt koster 16.174 kr. årligt i indlæggelser, hvis vedkommende har en af de tre sygdomme.</p> <p>Hvis rygestopindsatsen resulterer i, at 25 af de 100 deltagere stopper helt med at ryge og forbliver røgfri, formodes det, kommunen hver år tilsvarende kan spare indlæggelserne for 25 borgere, hvilket årligt fra år 2026 vil sige:</p> <p>Dertil kommer sparede udgifter, der ikke er taget højde for i beregningerne – eksempelvis til:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hjemmepleje • træning • andre diagnoser • fraværsdage fra job dvs. produktionstab • førtidspension 	404.347 kr.	2026
Gevinster i alt (årligt):	404.347 kr.	2026
Lykkes det hvert år at få yderligere 25 borgere til at stoppe, vil beløbet akkumulere:	0 kr.	2016-2025
	404.347 kr.	2026
	808.694 kr.	2027
	1.213.041 kr.	2028
	1.617.388 kr.	2029
	2.021.735 kr.	2030
	2.426.082 kr.	2031
	2.830.429 kr.	2032
	3.234.776 kr.	2033
	3.639.123 kr.	2034
	4.043.470 kr.	2035
	4.447.817 kr.	2036
I alt over en 20 årig periode:	<u>26.686.902 kr.</u>	2036
- minus omkostninger for rygestopkurser 2017-2036 (654.400 kr. x 20 år):	13.088.000 kr.	2036
Gevinster i alt (akkumuleret):	13.598.902 kr.	2036
Omkostninger:		
<ul style="list-style-type: none"> • 3944 kr. pr. borger pr. forløb (indebærer én indledende vejledning og 10 kursusgange på rygestopforløb) x 100 borgere 	394.400 kr.	2016-2036
<ul style="list-style-type: none"> • Tilskud til rygestop-medicin ca. 1.400 kr. pr. deltager⁷ (100x1.400 kr.) 	140.000 kr.	2016-2036

6 KORA kommer i efteråret 2016 med nye tal, til brug ved beregning af eventuelle kommunale besparelser i forbindelse med rygestopkurser.

7 Dette tal er beregnet ud fra gennemsnit af tilskud pr. deltager i kommunerne, der har indgået i Storryger-puljen - *Evaluering af puljen 'Forstærket indsats overfor storrygere'*, Sundhedsstyrelsen 2016:17.

	<ul style="list-style-type: none"> Derudover må medarbejder-ressourcer til koordinering mellem rygestop-konsulenter, praktiserende læger og hospital samt rekruttering af deltagere indregnes – 5 timer pr. uge (a 500 kr./timen) i et år. 	120.000 kr.	2016-2036
	Omkostninger i alt:	654.400 kr.	2016-2036
		pr. år	
Kvalitative (Ikke-økonomiske)	<i>Gevinster:</i>		Effekt-år
	Ifølge Kræftens Bekæmpelse er der store gevinster ved rygestop allerede kort tid efter den sidste cigaret.		
	<ul style="list-style-type: none"> 20 minutter efter den sidste cigaret normaliseres blodtryk og puls, og blodcirkulationen øges 		2016-2050
	<ul style="list-style-type: none"> Efter 8 timer halveres mængden af kulilte i blodet og konditionen forbedres 		2016-2050
	<ul style="list-style-type: none"> Efter 24 timer er risikoen for blodprop i hjertet blevet mindre 		2016-2050
	<ul style="list-style-type: none"> Efter 4 uger vil hoste og åndenød forsvinde og lungerne vil være bedre til at bekæmpe infektioner 		2016-2050
	<ul style="list-style-type: none"> Efter 1 år er risikoen for hjertesygdomme halveret 		2017-2050
	<ul style="list-style-type: none"> Efter 5 år er risikoen for en hjertekar-sygdom næsten den samme, som for en ikkeryger 		2022-2050
	<ul style="list-style-type: none"> Efter 10 år vil risikoen for lungekræft være faldet med 50 % 		2026-2050
	<ul style="list-style-type: none"> Efter 15 år vil risikoen for at få lungekræft være næsten den samme, som for en ikkeryger 		2031-2050
	Alt i alt vil dette betyde:		2016-2050
	<ul style="list-style-type: none"> Flere raske leveår for borgerne Større livskvalitet Mindre passiv rygning for pårørende 		
	Desuden vil røgfrihed for arbejdsløse betyde forbedrede chancer for at komme i job, da flere og flere arbejdspladser bliver røgfrie, og en røgfri kandidat derfor vil være at foretrække.		
	<i>Omkostninger:</i>		
	<ul style="list-style-type: none"> Abstinenser, vægtforøgning og større irritation for rygerne under afvænningskurserne 		2016-2017
Forudsætninger	<ul style="list-style-type: none"> At der indkøbes eksterne rygestop-kurser At deltagere kan henvises fra egen læge At der kan samles 10 hold á mindst 10 deltagere At mindst 25% af deltagerne efterfølgende forbliver røgfrie At der kan afsættes medarbejderressourcer til rekruttering, koordinering af indsatsen mellem læge, hospital og rygestopkonsulent samt opfølgning – i alt ca. 5 timer om ugen. 		
Skalerings-potentiale	(1) I lille grad	(2) I nogen grad	(3) I høj grad
Kan indsatsen opskaleres, så andre/flere borgere kan få gavn af indsatsen? Vurderes på en skala fra 1-3			Potentiale for inddragelse af flere borgere

Samlet vurdering:

Det vurderes, at der er et stort potentiale i implementering af indsatsen ud fra det faktum, at hele 76% af rygerne i Gribskov Kommune ønsker at stoppe, og vi samtidig er den eneste kommune i regionen, som ikke tilbyder rygestopkurser. Dette bekræftes af visitationen, der hver uge modtager opkald fra borgere, som efterspørger rygestopkurser. Samtidig er der stærk evidens for de sundhedsmæssige gevinster ved indsatsen, som viser sig hurtigt, og kun bliver større med årene. Dette antages på lang sigt at kunne medføre store besparelser for kommunen, såfremt det lykkes at holde borgerne røgfri.

Testperiode

Det vurderes som meningsfyldt at afprøve indsatsen i en testperiode på 1-1½ år med henblik på at måle, hvorvidt forudsætningerne for gevinsten kan opnås – dvs. om der kan rekrutteres til kurserne, om samarbejdet med lægerne kan implementeres, om hver fjerde af borgerne bliver røgfri, og om hvilken betydning rygestopmedicinen har for resultaterne o.l.

Der kan laves en baseline ved kursusstart og måling igen ved kursusafslutning samt hhv. tre og seks måneder efter for, hvorvidt borgerne er røgfri. På den baggrund vurderes det, hvorvidt indsatsen med fordel kan permanentgøres.